

Retsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

25.09.2012

04-0630

HEHJ

Et ansættelsesretligt værn for offentligt ansattes ytringsfrihed og meddeleleret

FTF er af den opfattelse, at der er behov for at etablere en ansættelsesretlig beskyttelse, eventuelt i form af en selvstændig lovgivning, der i overensstemmelse med gældende ret konstaterer, at en offentlig arbejdsgiver ikke må sanktionere lovlige ytringer eller meddelelser om kritikværdige/ulovlige forhold på arbejdspladsen.

Da Farum-Kommissionen i foråret 2012 afgav sin betænkning, anførte kommissionen, at forløbet i Farum-sagen kunne give anledning til genovervejelse af behovet for en lovregulering, jfr. nedenfor.

Som hovedorganisation for ca. 450.000 offentligt og privat ansatte har FTF igennem flere år haft fokus på vilkårene for de offentligt ansattes ytringsfrihed og meddeleleret (whistleblowing). Den samfundsmæssige interesse og værdi i, at konstruktiv kritik og/eller ulovlige forhold mv. kommer frem, er indiskutabel.

Når det sker i kraft af oplysninger fra de ansatte, forudsætter det, at de ansatte kender rammerne for adgangen til at ytre sig eller viderebringe oplysninger om ulovlige forhold, ligesom de er sikret den nødvendige ansættelsesretlige beskyttelse.

FTF deltog i udvalgsarbejdet i Udvalget om offentligt ansattes ytringsfrihed og meddeleleret, nedsat under Justitsministeriet i 2003, og som i marts 2006 afgav Betænkning nr. 1472/2006 om Ytringsfrihed og meddeleleret for offentligt ansatte.

I betænkningen anbefalede et enigt udvalg, at der skulle udstedes en vejledning om offentligt ansattes ytringsfrihed.

FTF tilkendegav dog samtidigt, at en vejledning i sig selv ikke var tilstrækkelig. Derfor afgav FTF en mindretalsudtalelse om, at der bør indføres regler i lovgivningen med det formål at give de offentligt ansatte en bedre ansættelsesretlig beskyttelse i de tilfælde, hvor en lovlig ytring eller meddelelse om kritikværdige/ulovlige forhold bliver mødt med en usaglig negativ ledelsesreaktion, jfr. betænkning nr. 1472, afsnit 5.1.3.4.

I henholdsvis oktober 2006 og maj 2010 har FTF offentliggjort to undersøgelser om offentligt ansattes ytringsfrihed. (Sidstnævnte undersøgelse blev udvidet til også at omfatte de privat ansattes ytringsfrihed samt whistle-blowing for både offentligt og privat ansatte).

Begge undersøgelser afslørede, at hver anden offentligt ansat er bange for at ytre sig om forholdene på arbejdspladsen.

Undersøgelserne viste endvidere, at det især er frygten for negative konsekvenser i ansættelsesforholdet, der afholder offentligt ansatte FTF'ere fra at udtale sig.

I juni 2012 gennemførte FTF endnu en undersøgelse af forholdene vedrørende de offentligt ansattes ytringsfrihed og meddelelser, og de foreløbige tal viser, at mange FTF-ansatte som følge af krisen og den høje arbejdsløshed er blevet mere bange for at bruge deres ytringsfrihed om forhold på jobbet.

Den økonomiske situation har især lagt en dæmper på de offentligt ansattes lyst til at udtale sig om forhold på jobbet, og FTF finder det stærkt bekymrende og alarmerende, at frygten for at ytre sig er vokset, og at krisen i så høj grad lægger låg på de ansattes lyst til at ytre sig.

På baggrund af undersøgelserne fra henholdsvis oktober 2006, maj 2010 og juni 2012 er det fortsat FTF's opfattelse, at der er en sammenhæng mellem den omstændighed, at et så betydeligt antal offentligt ansatte afstår fra at ytre sig – eller er tilbageholdende hermed – på grund af risikoen for negative ledessanktioner, og den forholdsvis ringe beskyttelse, der gælder for offentligt ansatte med hensyn til usaglige sanktioner.

Derfor er der et behov for i lovgivningen at etablere en forbedret ansættelsesretlig beskyttelse.

I april måned 2012 tilkendegav Farum-kommissionen, at kommissionen ikke finder anledning til at anfægte (flertallets) konklusioner i betænkningen fra udvalget om offentligt ansattes

ytringsfrihed og meddeleret, jfr. ovenfor, men forløbet i Farum-sagen kan give anledning til genovervejelse af behovet for lovgivning om meddeleret – og navnlig – ansættelsesretligt værn og i den sammenhæng om vejledninger og etiske regler rækker, jfr. Farum-kommissionens beretning af april 2012, afsnit 7.4.8.1., s. 221.

Såfremt ovenstående har udvalgets interesse, står FTF naturligvis gerne til rådighed for en mere uddybende drøftelse af vores forslag.

Venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'Bente Sorgenfrey'. The signature is written in a cursive style with a long, sweeping underline.

Bente Sorgenfrey
Formand